

Hovedobservationer, pejlemærker og løftestænger

Analyse af det forberedende uddannelsesområde

November 2016

www.qvartz.com

COPENHAGEN
Ryegade 3A
2200 Copenhagen N
Denmark
T: +45 33 17 00 00

STOCKHOLM
Birger Jarlsgatan 7
111 45 Stockholm
Sweden
T: +46 (0)8 614 19 00

OSLO
Wergelandsveien 21
0167 Oslo
Norway
T: +47 22 59 36 00

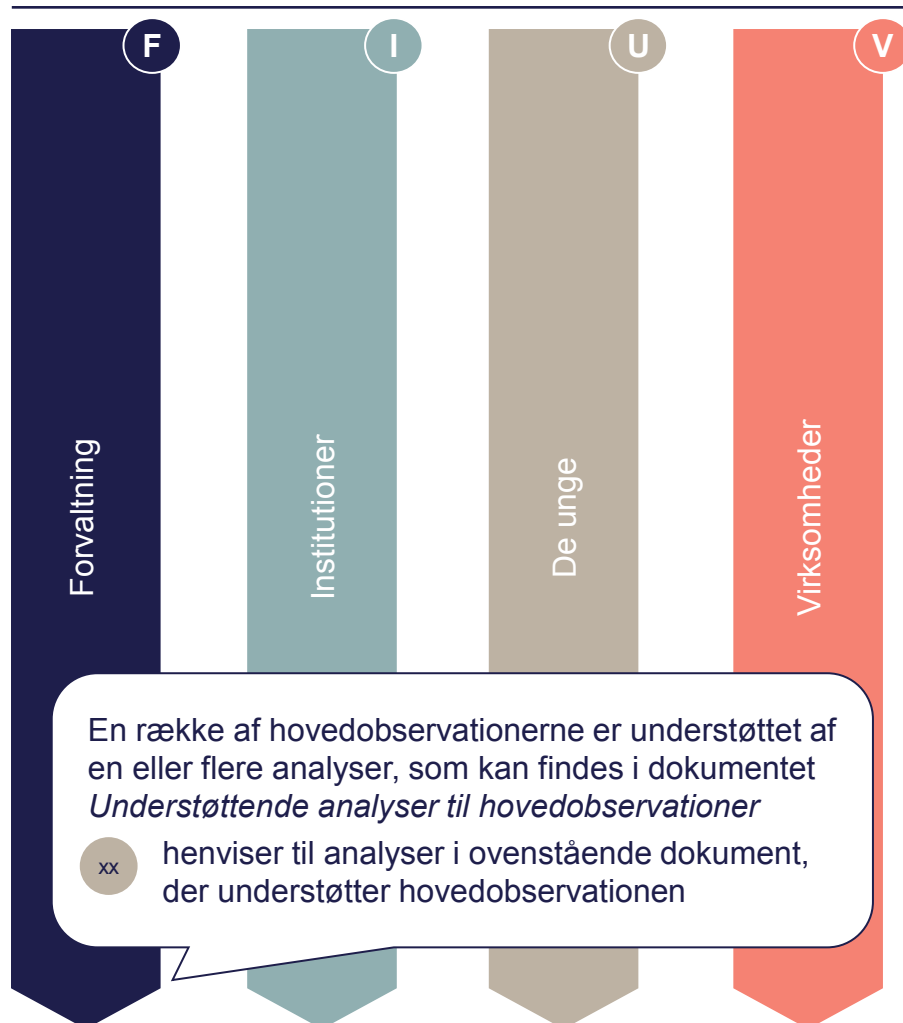
QVARTZ

7 fokusområder danner udgangspunkt for hovedobservationer, pejlemærker og løftestænger på forvaltnings-, institutions- og individ/unge-niveau

Fokusområder

- 1 Organisering, samarbejde og ledelse
- 2 Data og vidensdeling
- 3 Overgang fra grundskole (udskoling)
- 4 Vejledning og de unges incitamenter
- 5 Forberedende tilbud
- 6 Fastholdelse på uddannelser
- 7 Praktikpladssamarbejde med virksomhederne

Niveauer

1 Organisering, samarbejde og ledelse || God koordinering og samarbejde mellem aktører på alle niveauer kan give bedre overgange og bedre forløb

Situationen i dag

Hovedudfordring: Mangel på samarbejde og koordination om den unges forløb mellem alle relevante aktører

- Flere steder er der ikke tilstrækkelig koordinering mellem UU og jobcenteret, hvilket kan hæmme overgangen til uddannelse
- Lang sagsbehandlingstid mellem forvaltninger og ukoordinerede indsatser, samt uhensigtsmæssige pauser i de unges forløb
- Flere steder er der ikke en samlet indgang til kommunen for den unge og ikke tværfaglig sagsbehandling i kommunen
- Der er potentiale for bedre samarbejde mellem uddannelsesinstitutioner om fleksible overgange
- Flere steder er der ikke tilstrækkelig koordinering mellem kommune og institutioner ved overgange, hvilket hæmmer den unges fremdrift

Mulige ændringer

Pejlemærker: Bedre koordinering og samarbejde mellem alle relevante aktører

Betydning: Bedre overgange og mere hensigtsmæssige samlede forløb for de unge

Fælles sagsbehandling med udgangspunkt i den unge

Sikring af stærk fælles struktur mellem UU- og jobcenter

Faste, enkle og ubureaukratiske procedurer for udveksling af elever mellem alle relevante uddannelser

Sikring af stærk koordinerende struktur mellem uddannelsesinstitutioner og relevante kommunale aktører

- Enklere indgange for den unge
- Mere sammenhængende forløb
- Mindre ophold for den unge ved overgange mellem uddannelser og mellem lovgivninger
- Bedre og mere smidige overgange mellem uddannelser på samme eller forskelligt niveau (fx forberedende uddannelser og ungdomsuddannelser).

1 Organisering, samarbejde og ledelse (I/IV) || Én samlet indgang for den unge til kommunen og tværfaglig sagsbehandling

Hovedobservationer

1.01

En siloopdelt og delvist ukoordineret indsats mellem forskellige dele af forvaltningen (...) øger risikoen for, at den unge bliver overladt til sig selv i større eller mindre perioder (Epinion 2015 fra Beskæftigelsesregion Hovedstaden & Sjælland 2013; Katznelson et al. 2009). Inaktive perioder øger sandsynligheden for ikke at få en uddannelse (Arbejdernes Erhvervsråd, 2015))

1.02

En del unge oplever et upersonligt og fragmenteret system med skiftende kontaktpersoner, hvor den unge ikke føler sig set, og hvor den unges historik ikke deles og overleveres mellem de involverede medarbejdere i forskellige institutioner og dele af forvaltningen (Pluss et al. 2012)*

1.03

Ventetid og tab af væsentlig viden mellem forvaltninger i løbet af sagsbehandlingen forsinker den unges forløb og forværre potentielt den unges situation pga. skadelig inaktiv ventetid. Det er derfor væsentligt, at der sagsbehandles i fællesskab mellem fx beskæftigelses- og socialforvaltningen (QVARTZ-interviews – områdebesøg).

1.04

Flere kommuner har etableret tværgående teams eller fora, hvor alle relevante dele af forvaltningen samt UU har møder om de enkelte borgere med en fast kadence – fx hver 14. dag og sagsbehandler i fællesskab. Dette er særligt vigtigt omkring den unges overgang til 'voksensystemet' ved 18 år (QVARTZ-interviews – områdebesøg)

1.05

Det er sjældent reguleringen, men den praktiske udførelse på kommunalt niveau, der står i vejen for at give den unge den rigtige indsats på en god måde. Lovgivningen har den tilstrækkelige fleksibilitet, og det afgørende er, at denne fleksibilitet udnyttes (QVARTZ-interviews – områdebesøg)

1.06

Opdeling mellem forvaltninger medfører risiko for, at unges sager går i stå, når de nærmer sig 18 år, fordi de derefter bliver en anden forvaltnings ansvar eller, fordi indsatser under fx sociallovgivningen skifter karakter ved overgangen til voksen (QVARTZ-interviews – områdebesøg).

Pejlemærker

1.1

Se også fokusområde
2 Data og vidensdeling

Fælles sagsbehandling med udgangspunkt i den unge gennem fx etablering af ungefvaltning eller faste procedurer for koordineret indsats eller fælles sagsbehandling

Løftestænger

Etablering af "én dør ind" i kommunen for den enkelte unge, fx via et ungehus, jf. organisering og samarbejde (III/IV) **F**

Sikring af, at unge med multiple problemer kun har én kommunal kontaktperson, som forestår eller faciliterer den unges kontakt med forvaltninger, sagsbehandlere, vejledere. Modellen kendes fra Schweiz (Epinion, 2016, Rapport under udarbejdelse) **F**

Mentorer og sagsbehandlere følger den unge og ikke forvaltningsstrukturen, således at den unge har et fast holdepunkt **F**

Sikre, at den unge er i centrum for sagsbehandlingen - på tværs af den kommunale søjlestruktur - gennem fx:

- matrix organisering af forvaltningerne med udgangspunkt i den unge
- formelt struktureret tværfaglig sagsbehandling, således at sager ikke skal overleveres mellem forvaltninger inden endelige afgørelse
- etablering af tværfaglige teams, der mødes regelmæssigt og sagsbehandler enkeltsager tværgående og har det samlede ansvar for den enkelte borger **F**

Note: *PLUSS Leadership, EPINION og Center for Ungdomsforskning. 2012. *Alle unge vil gerne have et godt liv*. Fra Epinion, 2015, *Desk research af danske studier om restgruppen*; Arbejdernes Erhvervsråd, 2015, *Hver 10. ung er hverken i job eller under uddannelse*

1 Organisering, samarbejde og ledelse (II/IV) || Tæt samarbejde mellem UU og jobcenteret understøtter hurtig overgang til uddannelse

Hovedobservationer

1.07

Jobcentre tager ofte ikke tilstrækkeligt ansvar for overgang til uddannelse og fastholdelse ved uddannelsesstart fx ved fastholdelse af mentor (Epinion 2015 fra Beskæftigelsesregion Hovedstaden & Sjælland 2013; Katznelson et al. 2009).

1.08

Flere kommuner har en tæt samorganisering omkring ungeindsatsen: Flere har fælles organisering af ungeindsatserne under UU og jobcenter, mens Halsnæs, Slagelse og Svendborg blot har samlet UU og jobcenter i samme lokation (QVARTZ-interviews – områdebesøg).

1.09

Kommuner med tæt samarbejde mellem UU og jobcenter opnår bedre resultater for målgruppen (Epinion, 2015, Desk research af danske studier af restgruppen)

1.10

Der er betydelige arbejdsmæssige kulturelle forskelle mellem de jobcenteransatte og UU'erne, hvilket kan være hæmmende for samarbejdet. Flere steder har der været hel eller delvis succes med at samle jobkonsulenter og UU'er i samme hus (QVARTZ-interviews – områdebesøg)

1.11

Samling af budget for UU og jobcenter, fx i et ungehus, kan styrke UU ved at koble dem tættere til bevillingsmyndigheden – jobcenteret (KØB5).

UU kan hjælpe med at 'vende nogen af de unge i døren', så de ikke kommer på uddannelseshjælp, men søger uddannelse (QVARTZ-interviews – områdebesøg).

1.12

Der mangler et klart myndighedsansvar for de unge efter grundskolen og op til de bliver 18 år (typisk 15-17-årige). Der er ikke noget egentligt myndighedsansvar for denne gruppe, hvilket betyder, at der ikke tages tilstrækkelig hånd om disse unge (QVARTZ-interviews – områdebesøg).

Jobcentrets kontakt med de unge stopper, når forsørgelsesydelsen stopper. Det betyder, at jobcentre slipper de unge i en periode på cirka én måned op til uddannelsesstart, og at der ikke nødvendigvis er nogen støtte fra hverken Jobcenter eller UU i overgangen og under uddannelsen, selvom den unge kan være i stor risiko for frafald (Pluss et al. 2013*)

Pejlemærker

1.2

Se også fokusområde
2 Data og vidensdeling

Styrkelse af fælles struktur mellem UU- og jobcenter

Løftestænger

Tæt samarbejde gennem fx fysisk samlokation og/eller organisering under samme forvaltning og samme ledelse **F**

Én vej ind for den unge. Fx ved at alle unge der kommer for at melde sig arbejdsløs først taler møder en person med fokus på uddannelse **F**

Samlet/entydigt ansvar for unge fra 15 år op til de er 30 år/har gennemført en ungdomsuddannelse **F**

Første kontakt med den unge vedrører uddannelsesvejledning, når den unge henvender sig i jobcenteret, så fokus kan blive på uddannelse **F**

Også fra kommunalt hold fastholdes et fokus på unge i risiko for frafald både før og efter studiestart på en ungdomsuddannelse – fx gennem mentor eller ansvarsoverdragelse **F**

Note: Epinion, 2015, *Desk research af danske studier om restgruppen*. Epinion, 2015, *Desk research af danske studier om restgruppen*. Det bemærkes, at kontanthjælperen fra 2014 indeholder en række elementer, som sigter mod at styrke overgange til uddannelse, herunder fx fastholdelsesmentor på uddannelsen, overlevering af relevante oplysninger om den unge til uddannelsesinstitutionen, fastholdelse af indsats til og med den unge er startet på en uddannelse mv.

1 Organisering, samarbejde og ledelse (III/IV) || Samarbejde mellem uddannelsesinstitutioner om overgange understøtter fremdrift

Hovedobservationer

1.13

En enkelt aftale omkring proces og økonomi ved udveksling af elever mellem uddannelser har medvirket afgørende til, at de unge i Silkeborg ikke har ledig tid mellem tilbud, og at de tidligere og oftere flyttes til mere hensigtsmæssige tilbud (QVARTZ-interviews – områdebesøg)

1.14

I garantiskolesystemet er der lavet en kontrakt mellem uddannelsesinstitutioner og myndigheder om, at unge ikke må have ledig tid mellem uddannelser, og at uddannelser kan købe kortere forløb hos hinanden for en fast pris (50 kr. pr. time pr. elev). Der skal altid være plads til en garantiskoleelev. Velvilje og gode relationer mellem aktørerne er afgørende for succes (QVARTZ-interviews – områdebesøg).

1.15

Flere steder sikres overlevering ved, at det altid entydigt er den afgivende instans, der har ansvaret for en håndholdt overlevering af en ung for at sikre, at den unge ikke falder mellem to stole i kortere eller længere perioder (QVARTZ-interviews – områdebesøg)

1.16

Uenighed om priser for undervisning på VUC for produktionsskole- og EUD-elever giver udfordringer om samarbejdet omkring at give de unge, de bedst mulige samlede forløb (QVARTZ-interviews – områdebesøg).

1.17

I Silkeborg er der etableret et fast forum med alle ungdomsuddannelser og forberedende uddannelser på vicedirektørniveau med deltagelse af studievejledere. Forummet drøfter og træffer beslutning om enkelte elever, mens institutionernes direktører drøfter mere strategiske forhold i "uddannelsesforeningen" (QVARTZ-interviews – områdebesøg)

1.18

Produktionsskolerne er forpligtede til at lave *kombinationsforløb*, men det afhænger af samarbejde med erhvervsskolerne, som ikke altid udviser den store interesse (QVARTZ-interviews – områdebesøg).

Pejlemærker

1.3

Se også fokusområde
2 Data og vidensdeling

Faste, enkle og ubureaukratiske procedurer for udveksling af elever mellem alle relevante uddannelser

Løftestænger

Etablering af enkle procedurer omkring udveksling af elever og kursister mellem forskellige uddannelser i kortere eller længere perioder. Procedurerne kan etableres på centralt eller kommunalt niveau I

Forsimpling i bureaukrati omkring skift mellem uddannelser i kortere perioder – fx ved at øge muligheder for 'snusepraktik' uden ud- og indskrivning I

Indførelse af et enkelt system for melleminstitutionel fakturering ved kortvarig udveksling (snusepraktik) af elever I

Etablering af klare principper for ansvarskæden i forbindelse med de unges overlevering, hvor ingen institutioner slipper den unge før, de er sikre på, at vedkommende er i gang i et andet tilbud eller er i gang med et forløb i kommunalt regi. Ansvarsfordelingen skal være entydigt fastlagt ifm. overgange I

Styrkelse og sikring af brobygning til EUD fra forberedende tilbud I

1 Organisering, samarbejde og ledelse (IV/IV) || Koordinering mellem kommune og institutioner ved overgange understøtter fremdrift

Hovedobservationer

- 1.19 En siloopdelt og delvist ukoordineret indsats mellem forskellige dele af forvaltningen samt relevante uddannelsesinstitutioner øger risikoen for, at den unge bliver overladt til sig selv i større eller mindre perioder (Epinion 2015 fra Beskæftigelsesregion Hovedstaden & Sjælland 2013; Katznelson et al. 2009) Inaktive perioder øger sandsynligheden for ikke at få en uddannelse (Arbejdernes erhvervsråd, 2015, Hver 10. ung er hverken i job eller under uddannelse)
- 1.20 Det er vigtigt, at UU får information fra uddannelsesinstitutionerne omkring frafald, så de hurtigt kan gribe de unge, der falder fra hvilket ikke sker i tilstrækkelig grad (QVARTZ-interviews – områdebesøg).
- 1.21 Flere steder sikres overlevering ved, at det altid entydigt er den afgivende instans, der har ansvaret for en håndholdt overlevering af en ung for at sikre, at den unge ikke falder mellem to stole i kortere eller længere perioder (QVARTZ-interviews – områdebesøg)
- 1.22 Flere steder er der en fast aftale om (fx ugentlig) udveksling af information med udmeldelsesvarsler eller frafaldsrisiko fra VUC og erhvervsskoler til UU eller et ungehuse for at minimere de unges inaktive tid. Kvaliteten af den faktiske udførelse varierer flere steder (QVARTZ-interviews – områdebesøg)

Pejlemærker

1.4

Se også fokusområde
2 Data og vidensdeling

Sikring af stærk koordinerende struktur mellem uddannelsesinstitutioner og relevante kommunale aktører

Løftestænger

Etablering af klare principper for ansvarskæden i forbindelse med de unges overlevering, hvor ingen institutioner slipper den unge, før de er sikre på, at vedkommende er i gang i et andet tilbud eller er i gang med et forløb i kommunalt regi. Ansvarsfordelingen skal være entydigt fastlagt ifm. overgange

Håndholdt overlevering fra den afgivende institution eller myndighed til anden instans. Fx fra ungdomsuddannelsesinstitutioner til andre forberedende tilbud eller myndigheder

Størst mulig fastholdelse af den unges kontaktperson fra kommunen hele vejen igennem uddannelse

Øget brug af ungedatabasen og anden relevante uddannelsesstatistik til monitorering og registrering samt som grundlag for ledelsesinformation til kommunen

2 Data og vidensdeling || Forbedret vidensoverdragelse i forbindelse med alle overgange

Situationen i dag

Hovedudfordring: Viden deles ikke i tilstrækkelig grad ved overgange, og der mangler adgang til ledelsesinformation

- Viden bliver ikke i tilstrækkelig omfang delt **mellem uddannelsesinstitutioner** ved overgang
- Viden bliver ikke i tilstrækkelig grad delt **mellem forskellige dele af forvaltningen**, herunder jobcentre og UU
- Viden bliver ikke i tilstrækkelig grad delt **mellem forvaltning og uddannelsesinstitutioner** ved overgange mellem uddannelse og kommunale tilbud
- Uddannelsesinstitutioner og kommuner har ikke tilstrækkelig adgang til relevant og troværdig ledelsesinformation

Mulige ændringer

Pejlemærker: Forbedrede procedurer ved vidensoverdragelse og forbedret ledelsesinformation

Betydning: Bedre modtagelse af de unge i forbindelse med overgange og mere dataunderstøttet ledelse

Forbedret vidensoverdragelse mellem aktører

Forbedret adgang til relevant central ledelsesinformation

- Bedre muligheder for håndtering af unges særlige behov i forbindelse med overgange – fx ved ordblindhed, sociale og personlige problemer mv.
- Bedre muligheder for koordination omkring overlevering af særlig støtte – fx SPS, mentor mv.
- Bedre mulighed for tidlig reaktion på risici for frafald – fx ensomhed, psykiske problemer mv.

2 Data og vidensdeling (I/II) || Videnoverdragelse i forbindelse med alle overgange understøtter bedre start på uddannelse

Hovedobservationer

2.01

Relevant viden om diagnoser, årsag til frafald, bogligt niveau, misbrug, sociale og personlige problemer mv. er meget vigtigt at få overdraget mellem uddannelser for at sikre fastholdelse. Hensynet til at den unge kan "starte på en frisk" er ikke i den unges tarv, og der er hæmmende, at disse informationer ikke overleveres (QVARTZ-interviews – områdebesøg)

2.02

En del unge oplever at blive mødt af et upersonligt og fragmenteret system med skiftende kontaktpersoner, hvor den unge ikke føler sig set, og hvor den unges historik ikke deles og overleveres mellem de involverede medarbejdere i forskellige institutioner og dele af forvaltningen (Epinion, 2015 fra Pluss et al. 2013)

2.03

Der er ofte problemer med videnoverleveringen, når den unges sag skal overdrages mellem forvaltninger, hvilket betyder at væsentlig viden kan gå tabt – herved kan den unges forløb forlænges og den unges situation evt. forværres (QVARTZ-interviews – områdebesøg)

2.04

Der er særlige problemer med dataloverlevering og med procestid, når der er behov for viden om unge der tilflytter fra en anden kommune (QVARTZ-interviews – områdebesøg)

De unge bliver frustrerede, når de skal overlevere de samme uddannelsesdata mv. mange gange til forskellige offentlige myndigheder (QVARTZ-interviews – områdebesøg)

2.05

Systematisk og klare procedurer omkring indhentning af samtykkeerklæring (fra forældre eller den unge) til at dele de unges data med UU og fra UU med uddannelsesinstitutioner og forvaltning, gør det lettere at dele nødvendige data om de unge (QVARTZ-interviews – områdebesøg).

For nogle virksomheder er det vigtigt, at de får overleveret relevant viden om den unge (fx diagnoser) forud for et praktikforløb, så de har mulighed for at tilpasse forløb og have forståelse for den unges adfærd og behov (virksomhedsinterviews).

Pejlemærker

2.1

Forbedret videnoverdragelse mellem aktører

Løftestænger

Afsøgning af mulighederne for den videst mulige deling af data, som er relevante for uddannelsesinstitutionerne inden for den nuværende lovgivning samt inden for den kommende nye dataforordning, som træder i kraft fra og med 2018

Udfordring af mulighederne inden for de rammer, som persondataloven på nuværende tidspunkt vurderes at sætte for deling af data mellem uddannelsesinstitutioner og andre relevante myndigheder ifm. unges uddannelsesforløb

Etablering af faste og bindende procedurer og centrale retningslinjer for systematisk overlevering af viden i alle led af kæden – dvs. grundskole, 10. klasse, forberedende tilbud, ungdomsuddannelser og kommunalforvaltning. Både ved optagelse og frafald.

Entydig placering af ansvaret for overlevering af data hos den afgivende institution eller forvaltning i forbindelse med overgange

Etablering af faste, enkle og digitalt understøttede procedurer omkring indhentning af samtykkeerklæring til deling af data – både fra den unge og fra forældre, når det er relevant.

Gode data i et fælles dokument, som alle aktører, der arbejder med de unge skal tage udgangspunkt i. Hovedansvaret kan fx forankres ved en central vejledningsinstans

2 Data og vidensdeling (II/II) || Forbedret adgang til relevant central ledelsesinformation er vigtig for decentral styring

Hovedobservationer

- 2.08 Nogle steder anvendes businesscases til at foretage langsigtede vurderinger af investeringer i indsatser for de unge (QVARTZ-interviews – områdebesøg)
- 2.09 Det betyder meget for institutionernes anvendelse af de performedata, der stilles til rådighed fra central hold, at de kan forstå dem og genkende sig selv i statistikkerne. Hvis ikke mister de tilliden til tallene og bruger dem ikke, selvom det ville give god værdi (QVARTZ-interviews – områdebesøg).
- 2.10 Manglende deling af data, gør det svært at evaluere effekten af kommunale tilbud for den enkelte kommune eller institution (QVARTZ-interviews – områdebesøg).

Pejlemærker

2.2

Forbedret adgang til relevant central ledelsesinformation

Løftestænger

Bedre adgang til data for tidligere elevs videre forløb i uddannelsessystemet, så uddannelser og forvaltninger kan evaluere egne initiativer

Samarbejdsprogram mellem den centrale dataejer og de institutioner, der skal bruge ledelsesinformationen for at sikre større ejerskab og forståelse af data

Staten udarbejder business cases til kommunerne om brug af specifikke uddannelser, forløb og lignende. Staten udarbejder ligeledes businesscases til virksomhederne, som beskriver, hvad man får ud af at have en praktikant Modellen kendes fra Schweiz (Epinion, 2016, Rapport under udarbejdelse)

Ungedatabasen videreudvikles med flere data og bedre datakvalitet, som kan deles mellem forskellige aktører

3 Overgang fra grundskole (udskoling) || Tidligere indsats og fokus på overgange i grundskolen kan give bedre overgange

Situationen i dag

Hovedudfordring: Flere unge har behov for en mere praksisrettet indsats tidligere end de får i dag

- Nogle unge møder betydelige nederlag og tabes tidligt i grundskoleforløbet, men får ikke en tilstrækkelig indsats rettet mod deres behov
- Der gives ikke ordblindhjælp til alle ordblinde i grundskolen, og ordblindhed opdages i flere tilfælde først i forberedende tilbud
- Grundskolen opleves ikke at have tilstrækkelig fokus på overgange

Mulige ændringer

Pejlemærker: Tidligere indsats for de svage unge og tidlig fokus på overgange

Betydning: Flere svage unge vil komme hurtigere videre til ordinær uddannelse eller beskæftigelse og vil opleve færre nederlag i skole-systemet

Tidligere indsatser for unge med særlige behov (7.-9. klasse)

Større ansvarliggørelse af grundskolen for overgange

- Tidligere igangsættelse af de mest hensigtsmæssige forløb for de svage unge
- Færre og mere kortvarige problemer med ordblindhed
- Tidligere overgang til og gennemførelse af ordinær uddannelse eller overgang til beskæftigelse

3 Overgang fra grundskole (udskoling) || Tidligere indsats og fokus på overgange i grundskolen kan give bedre overgange

Hovedobservationer

- 3.01 Mange unge i målgruppen har brug for en læringsindsats rettet mod dem (dvs. mere praktisk) tidligere, end det er tilfældet i dag, fx 7./8. klasse (QVARTZ-interviews – områdebesøg)
- Bogligt svage unge med særlige læringsbehov kan identificeres tidligt i folkeskolen (QVARTZ-interviews – områdebesøg).
- I Slagelse er der oprettet et særligt tilbud for unge i 7.- 8. klasse med særlige behov for mere praktiske læringsstile, hvilket opleves som succesfuldt men også omkostningsfyldt (QVARTZ-interviews – områdebesøg).
- 3.02 På Rybners erhvervsskole i Esbjerg har de gode erfaringer med en (hovedsageligt) kommunalt finansieret linje for 7. – 9. klasse, hvor eleverne har praksisrettet undervisning på Rybners to dage ugentligt (QVARTZ-interviews – områdebesøg)
- 3.03 Meget få unge starter direkte på et forberedende tilbud efter grundskolen uden af have droppet ud af en ordinær uddannelse først. Det vil for nogle være gavnligt at starte på produktionsskolen inden et frafald fra en ungdomsuddannelse (QVARTZ-interviews – områdebesøg)
- 3.04 Mange unge har ikke fået den nødvendige støtte i grundskolen og fx opdages ordblindhed ofte først på VUC eller på andre forberedende tilbud – hvor de unge i mange tilfælde for første gang får SPS og it-rygsæk (QVARTZ-interviews – områdebesøg).
- 3.05 Folkeskolens målsætninger har et kortsigtet syn på de unge og har ikke fokus på overgange. Folkeskolerne holdes ikke i tilstrækkelig grad ansvarlig for unges overgange og fastholdelse på ungdomsuddannelser, hvilket er problematisk (QVARTZ-interviews – områdebesøg)
- 3.06 Folkeskolen deler ikke i tilstrækkeligt omfang relevant information om deres afgangselever i forbindelse med overgange – bl.a. til UU (QVARTZ-interviews – områdebesøg)

Pejlemærker

- 3.1 Tidligere indsatser for unge med særlige behov (7.-9. klasse)
- 3.2 Større ansvariggørelse af grundskolen for overgange

Løftestænger

- Etablere flere muligheder for indkøringsforløb for unge, som ikke umiddelbart er klar til at tage den lige vej fra grundskole til ungdomsuddannelse I
- Fokus på unge med stort fravær i udskoling og iværksættelse af tidlige initiativer rettet mod af løfte disse unge I
- Svage unge med lavt udbytte af grundskolen skal have bedre mulighed for at opfylde de sidste år af deres undervisningspligt i andet regi I
- *Ordblindhed skal opdages så tidligt som muligt i grundskolen og børn/unge skal tildeles og beholde nødvendige hjælpemidler. Dette kan fx understøttes af vejledning af skolerne eller centrale krav I
- Forpligtigelse for folkeskolen til – inden for persondataloven – at dele information med UU, andre kommunale forvaltninger og uddannelsesinstitutioner I
- Klare målsætninger om overgange som centrale KPI'er for folkeskolerne som ligeværdigt supplement til folkeskolens få klare mål. Folkeskolen skal måles på, hvor mange unge der overgår til ungdomsuddannelse I

4 Vejledning og de unges incitamerter || Ensartede økonomiske incitamerter og kontinuerlig vejledning med større fokus på EUD

Situationen i dag

Hovedudfordring: De økonomiske incitamerter kan understøtte uhensigtsmæssig adfærd, og vejledningen formår ikke i tilstrækkelig grad at understøtte overgang til EUD

Konsekvenser

- Vejledningen understøtter ikke i tilstrækkelig grad målsætningerne om flere på EUD
- Der er ikke tilstrækkelig kontinuitet i UU's ansvar for de unge fra 15-30 år, som i mange tilfælde brydes op i løbet af den unges forløb
- Uddannelsesparathedsbegrebet er med til at stigmatisere de svageste unge og besværliggør endvidere kommunikation med andre forvaltninger om de unge
- Aktivitetsparate unge mister indkomst ved at blive erklæret uddannelsesparate, hvilket giver incitament til at forsøge at forblive aktivitetsparat og dermed længere væk fra uddannelse
- Forskel i ydelse mellem uddannelser (fx KUU og produktionsskole) har betydning for hvilken uddannelse flere unge vælger

Mulige ændringer

Pejlemærker: Ensretning af ydelser og mere kontinuerlig vejledning, som er mere rettet mod EUD

Betydning: Mere hensigtsmæssige uddannelsesvalg og bedre tidligt uddannelsesmatch for den unge

Justering af vejledningsindsatsen

Højere grad af ensretning af ydelser på tværs af tilbud og uddannelsesparathedsvurdering af de unge

- Større aktivitet på EUD
- Færre bogligt svage elever og dermed mindre frafald på gymnasiale uddannelser
- Mindre aktivitet på det forberedende område
- Bedre og hurtigere uddannelsesforløb for flere unge
- Større motivation til at blive erklæret uddannelsesparat i beskæftigelsessystemet
- Større motivation til at vælge den fagligt set mest hensigtsmæssige uddannelse uden skelen til ydelse

4 Vejledning og de unges incitamenter (I/II) || Kontinuitet i vejledningen og fokus på overgang til EUD

Hovedobservationer

- 4.01 Vejledningsindsatsen for især grundskolen er fokuseret. Ændringen er ny, og der kan endnu ikke foretages målinger af konsekvensen for unge, der erklæres uddannelsesparate, jf. *vejledningsreformen fra 2014*.
- 4.02 Der er en udbredt opfattelse af, at vejledningen samlet set ville kunne få flere uddannelsesparate unge til at starte på erhvervsskolen frem for en stx ved en større vejledningsindsats, og at dette i nogle tilfælde ville mindske frafald og dobbeltuddannelse (QVARTZ-interviews – områdebesøg)
- Grundskolelærer har typisk lav viden om EUD og stor viden om gymnasier, hvilket skævrider deres vejledning (EVA, 2015, Skolers arbejde med at forberede elever til ungdomsuddannelse, QVARTZ-interviews – områdebesøg)
- De unge oplever særligt at få vejledning på deres skole og er lige så tilfredse med den vejledning som med andre typer af vejledning (Ungesurvey)
- 4.03 UU'erne laver deres egne tilbud – ofte projektbaseret – ved siden af de øvrige eksisterende forberedende tilbud, hvilket bidrager til kompleksiteten og graden af fragmentering i systemet og er problematisk for UU's uvildighed i vejledningen. Økonomi udgør et væsentligt incitament, da disse tilbud ofte er billigere end at finansiere forløb på ordinære uddannelsesinstitutioner (QVARTZ-interviews – områdebesøg)
- 4.04 At termen "uddannelsesparat" dækker over to forskellige ting i hhv. beskæftigelseslovgivningen og på grundskoleområdet er en konstant kilde til misforståelser i samarbejdet (QVARTZ-interviews – områdebesøg)
- 4.05 Mange unge oplever kategoriseringen "ikke-uddannelsesparat" som et stempel, der hæmmer dem i deres videre forløb (QVARTZ-interviews – områdebesøg).

Pejlemærker

4.1

Justering af vejledningsindsatsen

Løftestænger

Se også fokusområde 1
organisering og samarbejde

Mere målrettet vejledning mod EUD for elever, der har relativt dårligere forudsætninger for at gennemføre en gymnasial uddannelse og større behov for en praksisrettet uddannelse

F

Adskillelse af den objektive vejledningsfunktion og kompetencen til at oprette tilbud, som konkurrerer med andre på markedet

I

F

Nyt navn til de ikke-uddannelsesparate i grundskolen med fokus på, hvad de unge kan frem for, hvad de ikke kan.

F

4 Vejledning og de unges incitamenter (II/II) || Motivation og uddannelse påvirkes (ofte negativt) af økonomiske incitamenter

- F Forvaltningsniveau
- I Institutionsniveau
- U Individniveau
- V Virksomhedsniveau

Hovedobservationer

4.06

Der er bred enighed blandt de interviewede om, at de unge kun i meget lav grad har et overblik over det forberedende uddannelsesområde (QVARTZ-interviews – områdebesøg). Godt halvdelen af de unge oplever at uddannelsessystemet er svært at overskue, hvilket også gælder forældrene (forældre- og ungesurvey)

Forældrene har stor betydning for de unges uddannelsesvalg og deres vejledning påvirkes af deres egen uddannelsesbaggrund (forældre- og ungesurvey)

4.07

Lang afstand til uddannelse betyder meget for de unge i forhold til fremmøde (QVARTZ-interviews – områdebesøg), men har lille betydning for uddannelsesvalget (unge-survey, Pluss et al, 2013)

4.08

Aktivitetsparate unge får en højere ydelse end uddannelsesparate unge, hvilket opleves som en udfordring for at motivere dem til at blive uddannelsesparat (QVARTZ-interviews – områdebesøg)

4.09

Særlige tillæg – som kan være nødvendig for at blive i en bolig – til en række diagnoser på en positivliste samt forsørgertillæg bortfalder ved overgang til ungdomsuddannelse og er dermed en væsentlig barriere for overgang fra forberedende uddannelser til en ordinær ungdomsuddannelse (QVARTZ-interviews – områdebesøg)

4.10

Flere unge under 18 vælger KUU og EUD fra frem for produktionsskolen og skoleydelse, fordi de ikke kan få SU før de er 18 (QVARTZ-interviews – områdebesøg).

4.11

Det kræver 13 ugers undervisning at være SU-berettiget, hvorfor der ikke kan gives SU til turboforløb, hvilket gør dem mindre attraktive for de unge (QVARTZ-interviews – områdebesøg)

4.12

Der er en oplevelse af, at der især efter EUD-reformen er en flere unge, der søger til VUC-forløb med 23 timer for at få fx SU (QVARTZ-interviews – områdebesøg)

4.13

Unge uddannelsesvalg og forældres anbefaling af uddannelser påvirkes af forsørgelsesgrundlag under uddannelse (forældresurvey, ungesurvey)

Pejlemærker

[...]

4.2

Højere grad af ensretning af ydelser på tværs af tilbud og uddannelsesparathedsvurdering af de unge

Løftestænger

[...]

Ensrette ydelse til aktivitetsparate og uddannelsesparate og evt. supplere med anden behovsbestemt ydelse, som ikke er direkte bundet op på uddannelsesparathedsvurderingen i jobcenteret ①

Ensretning af ydelse på tværs af uddannelsestilbud ①

Fastholdelse af forhøjet ydelse som følge af bestemte diagnoser ved overgang til SU på en ungdomsuddannelse ①

Bedre muligheder for SU under turboforløb ①

5 Forberedende tilbud || Ensartede vilkår på tværs af uddannelser og mere fleksibilitet for uddannelserne kan give hurtigere overgange til uddannelse

Situationen i dag

Hovedudfordring: Der er ikke tilstrækkelig fleksibilitet i uddannelsernes muligheder for at møde målgruppens behov. Adgang til og finansiering af uddannelserne påvirker uddannelsesvalget

- Der er ikke tilstrækkelig fleksibilitet i de nuværende forberedende uddannelser til at møde de unges behov
- Der er for få og ufleksible muligheder for at opnå adgangsgivende niveauer (2-tal)
- Optagelsesvilkår og finansiering har betydning for unges anvendelse af tilbud – i nogen tilfælde på bekostning af det mest hensigtsmæssige forløb
- Der udøves kun i lav grad aktiv ejerskab fra centralt hold

Mulige ændringer

Pejlemærker: Større fleksibilitet i forberedende uddannelser og EUD samt større ensretning af adgangsmuligheder og finansiering på tværs af uddannelser

Betydning: Mere hensigtsmæssige forberedende forløb og hurtigere overgang til ungdomsuddannelse

Mere praktiskrettet uddannelse og de rette niveauer for målgruppen

Bedre muligheder for opnåelse af formelle krav til en ungdomsuddannelse

Ensrettet adgang til forberedende tilbud inden for givne målgrupper

Ensartede finansieringsvilkår på tværs af de forberedende tilbud og på tværs af alder

Øget synlighed og systematik i den løbende opfølgning med forberedende uddannelser

- Bedre fit mellem behov og de unges uddannelsesforløb
- Større sammenhæng mellem faktiske behov og valg/tildeling af uddannelse
- Mindre aktivitet på forberedende tilbud
- Hurtigere overgang til ungdomsuddannelse
- Større sammenhæng mellem centrale og decentral målsætninger

5 Forberedende tilbud (I/III) || Sikring af bedre muligheder for håndtering af bogligt svage unge

Hovedobservationer

- 5.01 KUU har i mange tilfælde relativt høje boglige krav i forhold til den relevante målgruppe (D-niveau); kravene er højere end overgangskravene for mange ordinære erhvervsuddannelser (QVARTZ-interviews – områdebesøg)
- 5.02 KUU's målgruppe vil have gavn af mulighed for løbende optag, hvilket også vil forbedre uddannelsens driftsøkonomi (QVARTZ-interviews – områdebesøg)
- 5.03 FVU og OBU tæller – i modsætning til AVU – ikke med i SU-kravet om studieaktivitet på minimum 23 timer. Flere unge får derfor ikke sammensat de mest hensigtsmæssige forløb, men udelukkende AVU-fag på VUC (QVARTZ-interviews – områdebesøg).
- 5.04 Grænsen for længden af produktionsskoleophold (12 måneder) betyder, at de unge i nogle tilfælde sendes videre på andre og mindre hensigtsmæssige tilbud (QVARTZ-interviews – områdebesøg)
- 5.05 Produktionsskolerne kan godt undervise i dansk og matematik, men ikke selvstændigt føre deres elever til eksamen som giver adgang til ungdomsuddannelser, hvilken af nogle opleves som uhensigtsmæssigt (QVARTZ-interviews – områdebesøg)
- 5.06 Det er et problem, at AVU-prøverne kun kan afholdes to gange årligt, da de unge har brug 2-tallerne i dansk og matematik for at komme videre på en ungdomsuddannelse (QVARTZ-interviews – områdebesøg).
- 5.07 Ungdomsskoler kan gennemføre dansk- og matematikundervisning og eksamen på fx produktionsskoler og undervise mere erhvervsrettet. De har betydelig succes med dette i Silkeborg (QVARTZ-interviews – områdebesøg).

Pejlemærker

5.1

Mere praktiskrettet uddannelse og de rette niveauer for målgruppen

5.2

Bedre muligheder for opnåelse af formelle krav til EUD (2-tal i dansk og matematik)

Løftestænger

Der skal være større fleksibilitet til at lave forløb, der passer til de svage unge med personlige og sociale problemer I

Mulighed for KUU-forløb med lavere niveau end det nuværende D-niveau I

Videre rammer for sammensætning af SU-udløsende 23-timers forløb på VUC (dvs. inkl. fvu og OBU) I

Udvidelse af mulighederne for hvilke institutioner, der kan afholde undervisning og eksamen rettet mod det adgangsgivende 2-tal I

Større fleksibilitet i afholdelse af prøver rettet mod overgang til EUD (2-taller). Fx mulighed for afholdelse af EUD-adgangsgivende prøver I

Bedre samarbejde omkring undervisning og prøveafholdelse i erhvervsdansk og -matematik mellem ungdomsskolen og fx produktionsskoler I

5 Forberedende tilbud (II/III) || Ensretning af adgang til forberedende uddannelser vil understøtte bedre forløb

Hovedobservationer

- 5.08 Lovkravet på at komme ind på VUC-uddannelser uden visitation bevirker, at flere unge kommer på VUC frem for andre tilbud, selvom fx produktionsskolen er det mest hensigtsmæssige tilbud – potentielt uden UU's mellemkomst (QVARTZ-interviews – områdebesøg)
- 5.09 Der er en opfattelse af, at mange søger VUC, selvom det ikke er det rette tilbud, herunder bl.a. for at modtage SU (QVARTZ-interviews – områdebesøg)
- 5.10 Produktionsskolernes målgruppe inkluderer ikke hele målgruppen fra jobcentrenes ungeindsats (op til 30 år), selvom flere unge over 25 ville have gavn af et produktionsskoleophold (QVARTZ-interviews – områdebesøg)
- Der er personer, som ikke har ret til uddannelseshjælp, fordi de er formuende (fx børneopsparing), men hvor de unges uddannelsesforløb vil have stor gavn af de tilbud, som jobcenteret kan stille til rådighed inden for LAB-loven (QVARTZ-interviews – områdebesøg)
- 5.11 Taksternes størrelse har stor betydning for, hvilke tilbud jobcentrene benytter. Særligt tilbud på erhvervsskoler og produktionsskoler fremhæves som dyre, mens flere forsøger at motivere unge til selvstændig at søge en statsfinansieret VUC-uddannelse, selvom niveauet på VUC er for højt til vedkommende (QVARTZ-interviews – områdebesøg)
- 5.12 Unges deltagelse på VUC (fvu og avu) skal finansieres af kommunen, hvis den unge er under 18, hvilket i nogle tilfælde udgør en væsentlig barriere for at få de unge under 18 på det rette forberedende tilbud (QVARTZ-interviews – områdebesøg).
- 5.13 Forskellig finansieringsform forvrider kommunernes valg af tilbud, så det ikke altid er det bedste for eleven der gives, og kommunen opretter fx egne billige tilbud (QVARTZ-interviews – områdebesøg).
- 5.14 TAMU er både taxameterstyret og rammestyret med national loft. Der er derfor en årlig grænse for, hvor mange unge der kan optages uanset, hvor mange der er i målgruppen, hvilket afskærer nogle fra at få det mest optimale tilbud (QVARTZ-interviews – områdebesøg)

Pejlemærker

- 5.3
Ensrettet adgang til forberedende tilbud inden for givne målgrupper
- 5.4
Ensartet finansieringsvilkår på tværs af de forberedende tilbud og på tværs af alder

Løftestænger

Reduktion af den kompleksitet den unge møder, ved at vedkommende kun skal forholde sig til én samlet indgang til uddannelse og kommunen, fx en ungeforvaltning, jf. fokusområde 1: Organisering, samarbejde og ledelse I

Ens vilkår for visitation og adgang til alle forberedende tilbud, således at adgangsprocedurer ikke har selvstændig betydning for uddannelsesvalg. Al visitation kan fx samles ét sted I

Hel eller delvis adskillelse af ret til uddannelseshjælp (ydelsen) og retten til at modtage andre understøttende tilbud fra jobcenteret eller anden aktør I

Ensretning af finansieringsansvar på tværs af alle forberedende uddannelsesstilbud, så økonomiske incitamenter ikke forvrider de unges uddannelsesforløb I

Etablering af ensartet finansiering af forberedende tilbud uanset de unges alder, således at der fx åbnes op for 15-17-åriges mulighed for forberedende tilbud I

Afskaffelse eller lempelse af rammestyningen på KUU og TAMU's aktivitet – eller genberegning af rammen I

5 Forberedende tilbud (III/III) || Mere aktiv dialog mellem ministeriet og institutioner kan understøtte centrale målsætninger

Hovedobservationer

Der er meget begrænset løbende dialog om kvalitet, mål, overgange mv. mellem ministeriet og VUC'erne (QVARTZ-interviews – områdebesøg)

Der sker ikke nødvendigvis en opfølgning på mål og kvalitet over for produktionsskolerne. Måling af faglig progression på produktionsskolerne er vigtig; eksempel på metoder er brugen af PraksisOnline i Esbjerg og kompetencetavlerne i Korsør (QVARTZ-interviews – områdebesøg)

Dialog med ministeriet hjælper med at holde fokus og giver incitament til at levere kvalitet på produktionsskolerne og TAMU, men samarbejdet kunne godt være mere aktivt, end det er i dag (QVARTZ-interviews – områdebesøg).

Den statslige opfølgning på institutionernes forretning har bredt på tværs af alle institutionstyper kun en meget begrænset betydning for styring og incitamenter, og institutionerne forholder sig i høj grad til lovgivningen frem for det løbende samspil med ministeriet (QVARTZ-interviews – områdebesøg).

Pejlemærker

5.5

Øget synlighed og systematik i den løbende opfølgning med forberedende uddannelser

Se **fokusområde 2 – data og vidensdeling** for pejlemærke vedrørende forbedret adgang til relevant central ledelsesinformation

Se **fokusområde 3 – overgang fra grundskole (udskoling)** for pejlemærke vedrørende større ansvarliggørelse af grundskolen for overgange

Løftestænger

Indførelse af klare mål om overgange for de forskellige uddannelsesinstitutioner

Tydligere opfølgning på målresultater fra central hold

Tættere dialog om kvalitet og udvikling mellem institutioner, kommuner og ministerie

Monitorering af kommunernes performance om ungemålgruppen (15-30 år) med fokus på både uddannelse og beskæftigelse med udgangspunkt i faste mål

Jf. fokusområde 2

Jf. fokusområde 3

6 Fastholdelse på uddannelser || Kontinuerlig støtte og større fleksibilitet for de svageste unge kan øge fastholdelsen og styrke overgange

Situationen i dag

Hovedudfordring: Mangel på – samt opbrud i – støtte undervejs i unges forløb, samt manglende fleksibilitet i overgangskrav understøtter ikke fastholdelse

Mulige ændringer

Pejlemærker: Personlig og kontinuerlig støtte under uddannelse samt øget fleksibilitet for svage unge på EUD

Betydning: Lavere frafald, mindre brug af forberedende tilbud og samlet set hurtigere gennemførelse

- Støtte (SPS, bostøtte, mentor mv.) følger ikke altid den unge i overgange fx fra 17 til 18 år eller i overgange til eller mellem uddannelser. Dette kan bevirke større frafald end nødvendigt
- Når unge har opbrugt retten til SU, pga. 5 afbrudte ungdomsuddannelser med SU, kan de, såfremt de opfylder betingelserne for uddannelseshjælp, få et uddannelsespålæg, som giver dispensation til SU til uddannelser ud over 5 ungdomsuddannelser. Dette forudsætter dog, at de først afbryder deres uddannelsesforløb

Personlig støtte gøres uafhængig af alder og uddannelsesstatus

Bedre mulighed for fastholdelse på uddannelse ved opbrug af SU-klip

- Mindre frafald
- Færre uddannelsesskift
- Samlet set hurtigere uddannelsesforløb for en gruppe af de svage unge

6 Fastholdelse på uddannelser || Større og mere ensartet personlig støtte kan øge fastholdelse i uddannelse

Hovedobservationer

- 6.01 Frafald skyldes ofte andre problemer end de faglige, herunder fx sociale og psykiske, og mange unge har behov for personlig støtte uden at de har en diagnose, men ofte forudsætter bevilling af støtten netop en diagnose (QVARTZ-interviews – områdebesøg).
- 6.02 Ensomhed er et væsentligt problem for et stort mindretal af de unge, og den hæmmer uddannelsesmotivationen (Ungesurvey, QVARTZ-interviews – områdebesøg)
- 6.03 Der er en oplevelse af, at mange af de forberedende tilbud er for krævende og ikke i tilstrækkelig grad kan rumme unge, hvor det særligt er sociale og personlige problemer (fx ensomhed, depression, psykiske problemer), der er barrieren for uddannelse (QVARTZ-interviews – områdebesøg)
- 6.04 Mentorer spiller i nogle sammenhænge en vigtig rolle for fastholdelsesarbejdet for frafaldstruede unge på ungdomsuddannelser. Unge, som har mest brug for den type hjælp, har typisk ikke kunne nøjes med et halvt års mentorstøtte (Epinion, 2015, QVARTZ-interviews – områdebesøg)
- 6.05 Fastholdelsesmentorer har medført en væsentlig reduktion i frafaldet fra erhvervsuddannelser. I KBH tilbydes alle unge, der har været i forløb i jobcenteret, en fastholdelsesmentor fra jobcenteret tre måneder ind i et EUD-forløb og i Silkeborg er der fastholdelsesmentorer, som er finansieret delvist af erhvervsskolen og delvist af kommunen (QVARTZ-interviews – områdebesøg)
- 6.06 Overgang mellem uddannelser eller overgang fra 17 til 18 år kan betyde tab af støtte, hvilket er et stort problem (fx SPS, it-rygsæk, botilbud, bostøtte mv.). Fx har produktionsskole- og AVU-elever (inkl. OBU-elever) ikke mulighed for at få SPS-midler, mv., selvom mange af disse unge har dette behov (QVARTZ-interviews – områdebesøg)
- 6.07 Ordinære mentorstøtteordninger, jf. serviceloven, opleves for ufleksible for store dele af målgruppen. Fx kan det tage lang tid af få tildelt en mentor. Silkeborg har derfor etableret egne mentorer (QVARTZ-interviews – områdebesøg).
- 6.08 Mange uddannelsesinstitutioner har valgt at få tilknyttet psykologhjælp (QVARTZ-interviews – områdebesøg)

Pejlemærker

6.1

Personlig støtte gøres uafhængig af alder og uddannelsesstatus

Løftestænger

Mulighed for anvendelse af tilbud og støtte i en kortere periode før og efter den 18. fødselsdag, når der er behov

Ensretning af mulighed for SPS, it-rygsæk, mentorstøtte, psykologisk bistand mv. på tværs af uddannelser og den unges alder (over/under 18)

Hjælpe midler skal følge den unge på tværs af overgange, herunder fx it-rygsæk, mentor, bostøtte mv.

Bedre muligheder for tidlig støttende indsats for de unge før de falder fra frem for at støtten først iværksættes efter de er faldet fra

Iværksættelse af tidlige indsatser over for frafaldstruede – fx fastholdelses- eller overgangsmentor

7 Praktikpladssamarbejde med virksomheder || Enkelthed i samarbejdet og godt match med den enkelte unge er centralt

Situationen i dag

Hovedudfordring: Større virksomheder oplever regler som komplekse og unge matcher ikke altid virksomhedens behov

- Unge der ikke må betjene visse maskiner kan ikke deltage fuldt ud i virksomhedernes opgaver
- Større virksomheder oplever kompleksitet i de regler de agerer under, når de tager praktikanter. Dette kan – alt andet lige – mindske virksomhedernes lyst til at tage praktikanter
- Volumen af EGU-elever holdes tilbage af relativt stor lønbyrde på virksomheder

Mulige ændringer

Pejlemærker: Fastholdelse og fokus på enkelthed for virksomheder samt sikring af, at de unge kan bidrage med reel værdi i virksomheden

Betydning: Flere praktikpladser og flere fastansættelser efter endt praktik

Kommunale aktører og uddannelser understøtter enkelthed for praktikvirksomheder

Sikring af, at praktikanterne kan tilføre tilstrækkelig nettoværdi til praktikvirksomheden

- De unge kan bidrage med større værdi fra første dag
- Mindre bøvl for virksomheder vil – alt andet lige – give større lyst til at tage praktikanter
- Flere EGU-elever i praktik
- Flere fastansættelser efter endt praktik

7 Praktikpladssamarbejde med virksomheder || Enkelthed i samarbejdet og godt match med den enkelte unge er centralt

Hovedobservationer

Institutioner oplever ikke, at 'papirarbejde' står i vejen for virksomhedernes deltagelse i praktikpladssamarbejde. Jobcentre mv. søger i høj grad for at håndtere evt. papirarbejde på vegne af virksomhederne (områdebesøg, QVARTZ-analyse).

Kun større virksomheder oplever reglerne på området som komplekse - sandsynligvis fordi myndigheder og institutioner i høj grad hjælper mindre virksomheder med papirarbejdet (Virksomhedsinterviews).

7.01 Stor forskel på praktikvilkår på tværs af forvaltninger og tilbud kan i nogle tilfælde forvirre modtagende virksomheder (fx 4 uger halvårligt for produktionsskoler, 8 uger halvårligt for KUU mv.) (SLA2)

Det er centralt, at virksomheden har én fast kontaktperson i jobcenteret, og at vedkommende kender virksomheden godt nok til at fortage en reel vurdering af matchet med den enkelte unge (Virksomhedsinterviews).

Virksomhederne vurderer ikke, at der er et økonomisk incitament til at modtage praktikelever, men de er hovedsageligt motiveret af *dels* at tage en socialt ansvar og *dels* for efterfølgende at kunne fastansætte den unge (Virksomhedsinterview, QVARTZ-analyse)

7.02 Reglerne for farligt arbejde kan i nogle tilfælde gøre det svært at finde praktikpladser til de unge, fordi der er begrænsninger på, hvad de må i praktikvirksomheden, hvilket sænker deres værdi på arbejdspladsen (SLA2, SIL7, Virksomhedsinterviews).

7.03 Det kan være svært at få virksomheder til at tage EGU-elever, som skal have en overenskomstfastsat løn, da de skal konkurrere med KUU-elever, der får SU under praktik og produktionsskoleelever, der får skoleydelse. Herunder fordi, der kan være en del arbejde for virksomheden med EGU-eleverne (SIL7, HAL2, FRE1)

Der er stor variation i virksomhedernes tilgang til de unge, men langt de fleste virksomheder oplever, at det har en klar og positiv effekt på de unge at være i praktik. (Virksomhedsinterviews).

Pejlemærker

7.1

Kommunale aktører og uddannelser understøtter enkelthed for praktikvirksomheder

7.2

Sikring af, at praktikanterne kan tilføre tilstrækkelig nettoværdi til praktikvirksomheden

Løftestænger

Sikring af én indgang eller kontaktperson for den enkelte virksomhed, som er stabil over en længere periode

Fastholdelse af hjælp med papirarbejde til mindre virksomheder

Øget dialog med og hjælp til større virksomheder omkring deres oplevelse af kompleksitet på området

Staten udarbejder businesscases til virksomhederne, som beskriver, hvad man får ud af at have en praktikant. Modellen kendes fra Schweiz (Epinion, 2016, Rapport under udarbejdelse)

Fokus på perspektiverne for efterfølgende fastansættelse når den unge kommer i praktik

Større fleksibilitet omkring reglerne om farligt arbejde i forbindelse med kortere praktikophold

Tilpasning af virksomhedernes økonomiske byrde, så udgiften står mål med de unges bidrag til virksomheden

